

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja vsakega prvega v mesecu. = Naročnina letno za nečlane Din 18.—. = Posamezna številka stane Din 1.50. = Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. Ljubljana VII.

Prvi Majnik

Preko izmučenih src
palo je solnce ognjeno, o bratje!
V sklenjeni vrsti —
močni in čvrsti,
stopamo mi, Bodočnosti svatje!

Ivo Peruzzi.

Prvi majnik ne bi bil to, kar je, če bi bilo praznovanje odvisno od kakršne koli višje volje.

S tem, da delavno ljudstvo samovoljno praznuje prvi majnik, dejansko pokaže, da je obstoj in razvoj človeške družbe odvisen od njegovega dela in pridnosti, — ki zasluži čast in spoštovanje.

Prvotno praznovanje prvega majnika se je vršilo v znamenju boja za 8 urni delavnik in v manifestaciji delavske solidarnosti.

Danes pa, ko je 8 urni delavnik upejlan že skoro v vseh državah, je dobilo praznovanje 1. majnika značaj, manifestacije — dela in pridnosti.

Takemu praznovanju se priključujemo i mi zadrugarji, s praznovanjem prvega majnika manifestiramo, za združno delo, združno vzajemnost in pridnost.

Brez dvoma je, da s svojim združnim smotrenim in doslednim delom ustvarjamo temelje bodoči gospodarski svobodi, iz katere pronikne sam po sebi toli zaželjena in opevana socialna svoboda.

Vsi, ki smo se strnili v svoj združni gospodarski krog, vsi mi, ki stavljamo vse svoje zmožnosti in lastnosti na altar združnega gibanja, pripadamo onemu stanu, ki si služi svoj kruh s pridnostjo in sposobnostjo svojih rok in uma.

Vsem je uklesano v srce samo eno hotenje, da preko pokvarjenega človeškega egoizma posameznikov, gradimo mogočno stavbo gospodarske skupnosti za bodočnost v znamenju neomajanega solidarizma vseh, ki hočejo in morajo k gospodarski in socialni svobodi.

Ker pa v dosego tega cilja žrtvujemo vse svoje zmožnosti in sposobnosti, le v delu za celokupnost, se upravičeno lahko priključimo praznovanju prvega majnika — ki je posvečen le — delu v čast.

Zato praznujemo svoj združni prvi maj — s simpatijami v srcu do vsega delovnega človeštva, ker je naše gospodarsko združno delo mogočen in važen člen v verigi tega človeštva.

Tem velečastnejše pa naj bo to praznovanje, ker smo si svesti, da napredujemo.

S praznovanjem prvega majnika, pa storimo sklep, da gremo s podvojeno silo na delo za združne ideale, ki so čisti in jasni.

Manifestirajmo v duši in v javnosti za mogočen združni pokret, za vztrajno delo in pridnost v bodočnosti v zavesti, da smo mi združniki, v sklenjeni in v močno čvrsti vrsti »svatje bodočnosti«.

Živel prvi maj, praznik dela!

Podružabljenje.

Ker služi današnji gospodarski red in način, predvsem zasebnim interesom, mora postati podružabljeno gospodarstvo podrejeno v prvi vrsti družabnim vidikom in urejeno po potrebah in koristih splošnosti.

Zato pa morajo polagoma preiti produkcijska sredstva, ki so danes last posameznika, v last celokupnosti, ki je pri tem, kot producent in konsument neposredno zainteresiran.

Namesto ali vsaj poleg dosedanjih zasebnih kapitalistov morajo stopiti tudi ostali udeleženci kot neposredni interesi v poštevi prihajajočega produkcijskega procesa.

V prvi vrsti pridejo v poštevi uslužbenci in delavci, kot člani zadrug, kot zastopniki konsumentov, razne upravne enote, občine, mesta, pokrajine — država.

Gospodar produkcijskega procesa po podružabljenju ne bi bil več zasebnik, marveč širši krog vseh tistih, ki so na njem zainteresirani.

Podružabljenje (socializacija) ima namen najprej streti kapitalizem in mu vzeti iz rok neomejeno svobodo izkoriščanja.

Kjer je najhujši, tam je treba zahtevo po podružabljenju najprej zastaviti.

Gotovo pa je, da samo gola zamenjava zasebnega kapitalizma in po kapitalističnih načelih uravnano gospodarstvo, še ne bi pomenilo podružabljenja, ker bi se na ta način spremnil osebni kapitalizem, v kapitalizem organizacij.

Tak kapitalizem pa bi se razlikoval od zasebnega samo po tem, da je pač njegov nosilec širši krog ljudi, dočim bi se po svojih nesocialnih lastnostih prav nič ne ločil od zasebnega kapitalizma.

Za podružabljenje je poleg odprave zasebnega kapitalizma bistveno, da se vse gospodarstvo v celoti v in posameznih panogah tako uredi, da bo podrejeno splošnemu družabnemu vodstvu in nadzorstvu in se mora ravnati po splošnih družabnih interesih.

Iz tega se da točno ugotoviti, kakšno je razmerje med podružabljenjem in združništvom in v kaki meri lahko združništvo nadomesti podružabljenje (socializacijo).

Vsled te ugotovitve sledi, da igra združništvo odlično vlogo pri izpolnitvi pogojev, ki so za podružabljenje neobhodno potrebni.

Zadruge so izključno in izrazite gospodarske organizacije.

Za prvenstveno vlogo, ki jo vrši združništvo v vprašanju podružabljenja govori tudi dejstvo, da je mogoče enotno vodstvo produkcije in konzuma izvesti po načelih samouprave. In zadruga ni ničesar drugega kot samoupravna gospodarska organizacija.

Čimbolj je združništvo razpredeno in čim več podjetij raznih gospodarskih panog upravlja, tembolj se približujemo vprašanju in rešitvi podružabljenja.

Naša nabavljalna zadruga pomeni to, da je mogoče in važno kolesje v uri splošnega združniškega cilja, ker prispeva k hitrejšemu tempu na vidiku bližajočega se podružabljenja.

S svojim delom izpolnjujemo splošno človečansko dolžnost, s tihim, toda vztrajnim delom hočemo evolucionirati do svojega končnega cilja, ki se glasi: Nihče ne sme več izkoriščati.

Poleg kulturnega vrši zadružništvo tudi mogočno in sveto socijalno delo, ter mora biti penosen sleherni železničar, da je član zadruge.

Vse za vzajemnost in korist splošnosti, je zadrugar dolžan storiti, ker to stori v korist sebi, narodu in človeštvu.

Zadružništvo.

Bednemu stanju neposedejočega sloja, je pri današnji nadvladi posedujočih v veliki meri od pomoč zadružništvo.

Neposredujoč sloj mora zato za vsako ceno varovati čistost svoje zadružne organizacije. Zavedati se mora, da je zadružništvo, združevanje malega kapitala proti velekapitalu. Čisto naravno je, da velekapital ne more biti zadružništvu naklonjen.

Zadružništvo preprečuje blagovno oderuštvo, in vzgaja ljudstvo k organiziranemu gospodarskemu delu.

Če je zadružništvo dobro upravljanje in na pravem principu, se morala in varčevanje zadružnikov dviga.

Cilj zadružnega gibanja in nje organizacije nam mora biti vedno pred očmi.

Ne kupujemo v zadruzi samo zato, ker je to ali ono blago ceneje, ampak zato, da spodnesemo tla nepošteni oderuški trgovini, ki uničuje konzumenta. Zato je potrebna predvsem gospodarska disciplina.

Brez gospodarske discipline se zadružništvo ne more razvijati, brez zadružne zavesti je pa naravnost onemogočeno.

Zato polaga zadružništvo največjo važnost na zadružno vzgojo, ker od te odvisi vse dejanje in nehanje zadružništva. Gospodarsko disciplinirane in z zadružno zavestjo prožete zadružnike, ne omaja vsaka sapa, ker na teh temeljih, ki so neumrljivi, sloni zadružništvo.

Razmere, v katerih živimo in okolščine, ki nas tlačijo, so nas pri izobraževalnem zadružnem delu močno ovirale. Vendar nas pa te okoliščine ne smejo strašiti, da ne bodo šli hladno preko njih in vršili vsaj eno, kar je v danih razmerah mogoče.

Neposredno se nahajamo po občnem zboru.

Koliko stvarne kritike je bilo, ki se je mnogo razlikovala od kritike na prejšnjih občnih zbora in smelo lahko trdimo, da je mnogo pripomogla do stvarnosti naša skromna zadružna propaganda v preteklem letu.

Sicer so razmere hujše od našega hotenja, vendar smo kljubovali razburkanim valovom, ki so se zaganjali v našo zadružno stavbo, obdržali smo se, celo razvijali smo se, dokaz, da je prišlo spoznanje še ob pravem času, da je človek družabno bitje, ki se mora razvijati, ohranjati in na-

predovati le v družbi. Posameznikom se je zahotelo po družbi in stopili so v naš krog, v našo gospodarsko organizacijo, da se ohranijo in razvijajo in da zbirajo svoje gospodarske moči — za boj, za obstanek.

Tudi ta korak niso storili brez ljudi in njihove agitacijske sposobnosti, ljudi, ki so prožeti zadružne zavesti in ki imajo vero v ono, v česar pred nastopom še niso verovali.

Mnogo je še napak, mnogo treba še popraviti, opiliti, izkristalizirati v našem samostojnem železniškem zadružništvu, mnogo se še da kritizirati, vendar cilja, ki smo si ga nadeli, načina ki ga uporabljamo, ne rabimo menjati, ne zabimo zavreči, ker cilj je samo eden in način samo eden.

Gospodarska svoboda potom zadružništva. Praktično se lahko mnogo spremeni in prilagodi danim razmeram, a cilj in način ostaneta vedno ista.

Zadružništvo.

Kakor uvodoma povedano, zamore biti zadružnik le mali človek, le on se oklepa zadružništva, ker ga razmere v to sili in ker drugje in po drugi poti ne pride do gospodarske svobode.

Ne letos in niti drugo leto ne dosežemo še cilja, dosežemo ga pa lahko še prej, kakor si mislimo, ako nikoli ne prenehamo oznanjevati zadružni evangelij in njega končni cilj — vse do tlej, da pride mo vsi gospodarsko odvisni v eno samo zadružno armado, takrat je cilj dosežen.

Mnogo trdega in vztrajnega dela nas še čaka, a ne klonimo duhom in ne izgubimo vere v svoje delo, ne izgubimo veselje do dela, ker nas zadružna ideja usposablja biti močni, neupogljivi in odločni.

Oboroženi s temi lastnostmi, vere v svoje koristno delo, ne moremo nikdar zgubiti.

Ni moči, ki bi nas strla, ako tega sami nočemo. Majhni kljubujemo, veliki bomo zmagali.

Delajmo, da bomo veliki!

Poročilo o IV. rednem občnem zboru

nabavljalne zadruge uslužbencev drž.
železnice v Sloveniji r. z. z o. z.

ki se je vršil dne 28. marca 1926 v dvorani
»Mestnega doma« v Ljubljani.

Predsednik tov. Čerček otvori občni zbor ob 9. uri. Pozdravi navzoče, ter prosi, da bi se vršile stvarne debate, da se občni zbor po nepotrebnem ne zavleče, ker imamo mnogo gradiva. Konstatira sklepčnost v smislu čl. 40 pravil, ter da je bil občni zbor

sklican po delegatih pravočasno in pravilno v smislu čl. 38 in 65 pravil.

Imenuje zapisnikarjem tovariša Ceraj-Ceriča Vojteh, overovateljem se izvolita tov. Klebel in Jelenič, ki zasedejo svoja mesta.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Čitanje revizijskega poročila revizorja Saveza iz Beograda.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1925.
5. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
6. Dopolnilna volitev upravnega in nadzornega odbora.
7. Razširjenje zadružnih prostorov.
8. Določitev svote po čl. 47 odstavek 2 pravil.

K točki 1. omeni predsednik, da je bilo oficijelno poročilo objavljeno v 4. številki »Zadrugarja«. Podrobno poročilo podajo tajnik, blagajnik in knjigovodja. K splošnemu poročilu upravnega odbora pripomni: Nismo slabo gospodarili v sedanjih razmerah, in v tesnih prostorih.

Trpeli smo sami največ, radi nejasnosti v kateri se nahajamo. Skušali smo se izogniti nepotrebnih izdatkov. Čakali smo s stavbo, ker si nismo bili na jasnem, ali rabimo stavbo, ki bo stala 100 do 400 tisoč dinarjev.

Pri točki 7. dnevnega reda bomo o tem podrobneje razpravljali. Čakali smo tudi z potrebno reorganizacijo našega trgovskega aparata. Upravni posli so tako narasli, da je že nemogoče in tudi nezdravo, da jih še vedno opravlja samo upravni odbor.

Deloma nismo spreminjali, ker nam to niso dopuščali prostori, deloma pa radi nejasnosti, da ne bi najemali ljudi samo za par mesecev.

Radi tega je precej nerednosti, je precej kritike. Mi vidimo to sami, smo to vse predvidevali, vendar iz vzrokov štedljivosti smo sami zavlačevali rešitev do zadnjega momenta, ko nam je postalo konečno jasno, da ni drugega izhoda.

Pritožbe članov smo vedno proučavali in po možnosti ugodili upravičenim zahtevam.

Poroča o vprašanju poslovnega davka, ki bo bržkone ugodno rešeno in bo s tem prišla zadruza zopet v posest onih rezerv.

Nato sledi knjigovodstveno poročilo o delovanju naše zadruge v minulem poslovnem letu, ki je povsem ugodno in razveseljujo.

1357 je številka, ki označuje armado, katero zastopate na današnjem občnem zboru. Od leta 1924 jih je ostalo 1159, k temu je prišteti 224 v letu 1925 pristopivših ter

odšteti 26 onih, ki so izstopili, odpotovali ali umrli.

Pravo imetje ter glavni zanesljivi kapital naše zadruga so deleži poleg rezervnega fonda. Iz bilance je razvidno, da je bilo na dan 31. decembra vplačanih na račun deležev Din 370.539.22.

Nominale podpisanih deležev znaša Din 407.400.—
Jamstvena kapaciteta » 814.800.—
Rezervni zaklad » 273.698.65
Skupna kreditna sposobnost znaša tedaj Din 1495.898.65

Rezervni zaklad je sestavljen tako-le:
Početkom leta je bilo na fondu Din 139.779.34
Doneski iz vpisnine 224 pristopivših Din 1.120.—
30% dotacije od dobička iz l. 1924 Din 132.799.31.—
In izkazuje sedaj Din 273.698.65.—

Penzijski fond se je povečal od Din 7424.23 z dotacijo lanskega leta na Din 16.277.52, medtem ko se je zmanjšal dobrodelni fond od Din 4426.64 na Din 3926.64.

Zelo važna postavka v pasivi je posmrtninski fond, ki je početkom leta imel premoženja Din 20.866.67
izplačalo se je v 13 smrtnih slučajih Din 12.500.—
ostalo je neizčrpanega Din 8.366.67
dodali smo iz preostalega neizčrpanega dobička iz leta 1924 Din 17.952.44
in šteje danes še Din 26.319.11

Postavka razni upniki v znesku Din 181.919.69 predstavlja predpis 1% davka na poslovni promet z davčno rezervo na račun fondov v znesku Din 50.000.—

Skupno Din 231.919.69 davčne rezerve.
Zadeva glede davka na poslovni promet pa do sedaj še ni rešena in ne vemo ali bomo ta davek plačati prisiljeni ali ne. Blagajna je imela pričetkom leta Din 30.087.17

Tekom leta je prejela v gotovini 5,757.850.35
Skupaj Din 7,087.937.52
med letom je izdala Din 7,066.969.92
Je imela koncem leta gotovine Din 20.967.60

B l a g a

je bilo pričetkom leta v zalogi za Din 850.510.07
tekem leta nakupilo Din 9,883.003.37
Din 10,733.513.44
blago je bilo obremenjeno za razliko prod. cen Din 102.301.84
Skupaj Din 10,835.815.28

blaga se je prodalo Din 10,802.848.24
koncem leta bi imelo biti še Din 32.967.04
Ker pa se je našlo ob popisu zaloge blaga za Din 1,138.987.80
je razvidno da je dalo blago samo, dobička Din 1,106.020.76

Račun izgube in dobička

izkazuje v postavki plače (Din 244.142) cca 2.2%, vsi upravni stroški t. j. Din 312.224.50 cca 2.9% in vsi stroški to je 456.608.31 pa 4.5% vsega blagovnega prometa.

Naše rezerve so znašale na dan 31. decembra 1925 skupno z deleži in fondi Din 751.530.83

in narastejo z dotacijami, ki jih dovoli današnji občni zbor okroglo do 1,000.000.— dinarjev.

Mobilnega denarja je imela zadruga koncem leta Din cca 500.000.—, druga vrednost je bila večinoma v vrednosti za-

loge blaga in v dolgu članov, katere postavke pa so prišle tekom 1 in pol meseca do sigurnega efektuiranja. — Da izkazuje dolg članov tako ogromno številko 1,092.864.92, leži vzrok v tem, ker zaključavamo vse račune s 15. dnem v mesecu. Na dan 25. se prične nova izdaja na kredit plačljiv šele početkom drugega naslednjega meseca. Izdalo se je torej od 25. do zadnjega decembra za 1 tretjino več kot običajno druge mesece ko doseže kreditirani znesek 5 do 600.000 dinarjev.

V svrhu izboljšanja knjigovodstva za kreditiranje članom smo vpeljali karto-teke, ki so neprimerno bolj praktične in zanesljive kot so bile knjige, kjer je imela samo vsaka postaja svoj račun, ne pa tudi vsak član, kot sedaj. To smo storili vsled tega, ker nam je postal stari način poslovanja s knjigami za sedanje razmere pretesen.

Zanimiva bi bila tabela o napredovanju zadruga od njenih početkov do danes. Evo nekaj najvažnejših podatkov:

Za leto:	Stanje članov	Stanje vplačanih deležev v	Rezervni sklad	Denarni promet	Prodano blago	Celokupni promet	Celokupna vsota bilance	Čisti prebitek	Povračilo od nakupa
v d i n a r j i h									
1922	541	141.953.—	—	2,903.320.80	2,771.647.88	12,012.556.37	880.311.03	111.223.68	2%
1923	1000	249.347.50	44.199.34	7,690.364.96	6,447.400.14	28,520.084.27	1,288.868.20	315.598.03	2%
1924	1159	326.598.64	139.779.34	9,091.718.84	9,283.275.64	56,366.391.58	2.181.028.74	442.664.36	3%
1925	1357	370.590.22	273.698.65	7,087.937.52	10,802.848.24	63,543.517.49	3,163.967.51	759.153.69	5%

Razvoj nam pokazuje, da je zadruga kot prejšnja leta tako tudi v preteklem letu razen manjših hib dobro poslovala in napredovala v vseh panogah gospodarstva. Izkazani uspeh nam je pa obenem jamstvo za bodoči mogočen razmah na polju združništva med železničarji.

Na to poda tajnik svoje poročilo, ki omenja, da zanimanje za našo zadrugo raste, kar je tudi razvidno iz povečanega števila članstva, ki je narastlo v letu 1925 za 19%. Če se pogleda ta porast in če se pomisli, da je imela zadruga ob času svoje ustanovitve prav malo prometa in to le 8 različnih vrst blaga, sedaj pa daje zadruga v promet 252 različnih vrst blaga, se mora konstatirati v tem velik napredek zadruga.

Kakor je iz bilance razvidno, je bilo dne 31. decembra 1924 1159 članov, pristopilo pa jih je v letu 1925 224, tako, da je znašalo število članov koncem leta 1925 1357 članov.

Umrlo je v letu 1925, 13 članov in sicer: 9. I. Javornik Simon, 21. III. Wissjak Anton, 28. IV. Zupanič Marko, 3. VI. Jurgele Ivan, 10. VIII. Žirovnik Franc, 13. X. Krivec Jakob, 18. X. Juvan Ivan, 27. X. Perdan Alojzij, 17. XI. Širok Matija, 30. XI. Šarc Franc, 2. XII. Perhinek Drago, 3. XII. Rušič Franc, in 14. XII. Fočešin Peter.

V počast pokojnih tovarišev se vsi navzoči dvignejo s svojih sedežev.

Seje so se vršile redno vsak teden ob četrtkih. Seje so bile vse sklepčne. Izrednih sej ni bilo. Vseh sej skupaj je bilo 37, od teh 4 skupne z nadzorstvom in v 26. sejah je bil zastopan nadzorni odbor. — Ponovno se je že v Zadrugarju opominjalo člane, da se držijo predpisanih terminov kljub temu se člani še vedno tega ne držijo. Od tod izvirajo potem razne pritožbe, da člani niso dovolj hitro postreženi, da ob prevelikem navalu članov ni mogoče posvetiti vsem dovolj pozornosti. Apelira

na delegate, naj še oni poizkušajo navajati člane na to, da se bodo držali v bodoče strogo predpisanih terminov za nakup blaga. S tem bi bilo olajšano delo zadrugi in članom boljše ustrezno.

Skupščine Saveza nab. zadrug, ki se je vršila dne 26., 27. in 28. aprila v Splitu, sta se udeležila gg. predsednik in podpredsednik in na kateri sta marsikatero zadevo razčistila, in ji dala smernice za nadaljno poslovanje.

Da je osobje zadruge v polni meri zaposleno, in da ni upravičeno, da se trdi, da ima zadruga preveč osobja zaposlenega, je razvidno že iz samega dejstva, da je število članstva močno naraslo, in drugič iz naslednjega popisa poslovanja:

Blagovni promet je znašal na mesec povprečno 90 ton, ali 9 vagonov.

S 4853 tovarnimi listi se je razposlalo na progo 11.942 pošiljk, v Ljubljani se je dostavilo na dom 1407 pošiljk, skupno torej 13.349 pošiljk.

Računov je bilo izstavljenih proti gotovini 22.292, proti kreditu 9827 in na obroke 1634, skupaj 33.753 računov ali povprečno 93 na dan. Če vzamemo na vsak račun približno 10 predmetov (na nekaterih je več, na nekaterih je manj) pridemo do števila 337.530 predmetov, kar dá ogromnega dela: seštevane in vpis v razne knjige in kartoteke.

Nakaznic za obleko in perilo je bilo izdanih 628 in odpade od teh na tvrdko Mayer 494 nakaznic, Oblačilnica 29, Kunc 66, Derenda 14, na tekstilno Kočevje 15 in na Triglav, Ljubljana, 3.

Za obuvale je bilo izdanih 204 nakaznic in sicer na čevljarno na Vodnikovem trgu 163, Čarman 29 in Roglič Maribor 2, skupaj vseh nakaznic je bilo izdanih 822.

Največji obisk v prodajalni je znašal 289 na dan.

Zadrugnega glasila »Zadrugar« potom katerega širi upravni odbor med svoje članstvo zadrugno misel in propagira idejo zadrugištva ter navdušuje svoje članstvo za to obče koristno ustanovo med nami je bilo razposlanega v letu 1925 na posamezne naslove 16.330 števil.

K koncu omeni, da je uprav. odbor vse želje izražene napram njemu skušal v kolikor so to razmere dopuščale in v kolikor je bilo to v skladu s pravili zadruge iste vsestransko ugodno rešiti, in da morebitne pomote pri pošiljanju blaga na progo ali na dom takoj popravil, ko je zaznal za to ozir. bil opozorjen s strani prizadetega.

Zaključil je svoje poročilo z željo, da bodoči upravni odbor posveti tudi vse svoje moči, da povzdigne zadrugo še višje,

da bo ista ponos vsemu članstvu in ga bodrila nadalje do končne zmage zadrugištva.

Predsednik se za njihova poročila zahvali, da delo upravnega odbora na pretes in otvori debato.

Debata k točki 1.

Tovariš Pompe vpraša za pojasnilo radi upravnih stroškov, nadur, nagrad, dalje radi višine kreditiranja.

Predsednik pojasni vprašanja in omeni stališče upravnega odbora vprašanju kreditiranja. Tu se dela individualno. Kdor je zašel radi bolezni, vpokojitve v denarne stiske, temu pomaga zadruga. Napram lahkomišljenim zapravljivčkom je pa zadruga brezobzirna. Da pa se vrši tako kreditiranje legalno, da ni preveč rizika, se je ustvaril podporni fond za eventuelni odpis dolga in se je ustanovila hranilnica.

Dalje prosi tov. Pompe pojasnila kako dela zadruga z dobičkom od nakaznic na obroke. So slučaji, ki so kupili člani blago z izkaznico na obroke in plačali do 20 odstotkov dražje kakor sicer pri tvrdki Mayer. Take tvrdke podpirati ni na mestu. Navaja dva slučaja.

Predsednik odgovori, da delamo z vsemi tvrdkami z 10 odstotkov dobička. Od tega gre 5 % na dividende, 1 % poslovni davek, je 6 %, režija 2 in po odstotka, zguba kapitala za 6 mesecev 1 in pol odstotka, to so stvari s katerimi kalkulira vsaka trgovina. Radi Mayerja pojasni in omeni, da se mu je radi nekaterih slučajev poslalo bolj grobo pismo.

Tov. Mušič kritikuje, da podpira zadruga že itak veliko lakhomišljenost železničarjev pri dajanju na kredit.

Predsednik: Pri nekaterih družinah je koristno, da ne dobi uslužbenec prvega nobenega denarja, ima vsaj za jesti in najpotrebnejše perilo. Odobrava to naziranje Mušiča, naj bi bili taki vsi zadrugarji. Pojasnilo dobe tudi tov. Raner, Feldin in Slana. Nato se sprejme poročilo upravnega odbora soglasno, ter se predsednik vsem za zaupanje zahvali.

Ad 2. Nadzorni odbor poda svoje poročilo, da je upravni odbor posloval dobro in predlaga absolutorij.

Tov. Podbevšek, ker stojimo pred tem, da damo razrešnico staremu odboru, vpraša radi kala v l. 1925.

Predsednik pojasni, da je več razlogov, iz katerih je nastal kalo. Smo vsi prepričani o absolutni poštenosti našega poslovanja. Raziskovali smo vse možnosti, a nismo ugotovili, da bi bil kak sum upravičen. Kriv pa je morda sistem poslovanja, predvsem pomanjkanje prostora, gneča, navali ob nakupih, ker se ne more točno

streči in prevzemati. Kolikor se je moglo preurediti poslovanje se je preuredilo.

Tov. Rus vpraša radi predbacivanja na lanskem občnem zboru glede dveh vagonov moke. Predsednik pojasni afero o onih dveh vagonih moke. Tako postopanje ni prijetno, vendar boljše za zadrugo, kot da so odborniki preveč medsebojno prijazni. Kritika tov. Podbevška je deloma umestna, deloma neumestna.

Prečita se tozadevno poročilo revizorja saveza, nakar se sprejme predlog nadzornega odbora na absolutorij upravnemu odboru z večino glasov. (Eden proti.)

Točka 3 dnevnega reda se postavi kot zadnja točka.

K točki 4. Odobri se enoglasno računski zaključek za l. 1925.

K točki 5. Sprejme se predlog nadz. odbora glede razdelitve čistega dobička, in sicer 5 % kot povračilo zadrugarjem po 1 % za podporni in posmrtninski fond, 30 odstotkov za rezervni fond, 2 % kot nagrado za upravni in nadzorni odbor, ter za poslovodjo.

K točki 6. Poroča predsednik, da izpadejo letos iz upravnega odbora tov. Rupnik, Kyovsky in Kuštrin. Iz nadzornega odbora pa izstopijo: tov. Gajšek, Korošec, Veber in Jelen, odstopi pa g. ing. Zelenko.

Po odrejenem odmoru 20 minut so bili nato izvoljeni: v upravni odbor: tov. Rupnik Franjo, Kyovsky Jožef in Mravlje Božidar.

V nadzorovalnem odboru člani: Rudolf Viljem, Fratina Ludovik, ing. Selak Rudolf, Ivan, Mikec Franc in Ceraj Cerič Vojteh. Kot namestniki nadzorovalnega odbora: tov. Pompe Rudolf, Šmarje Sap; Raner Martin, Kočevje, Plevnik Valentin, Novomesto; Zorman Josip, Celje; Pintar Josip, Jesenice; in Gorše Franc, Ljubljana.

K točki 7. Sprejme se predlog upravnega odbora, ter se ga pooblasti, da sme zgraditi poleg oz. deloma mesto sedanjih prostorov nab. zadruge stavbo v vrednosti do 400.000 Din. — Pogoji: Stavbo se odda najboljšemu ponudniku.

K točki 8. Sprejme se predlog upravnega odbora, ter se ga pooblasti, da se zadolži zadruga vedno do zneska Din 1200.— na vsakega člana.

K točki 9. Sprejme se predlog, da se naroči za vse člane zadrugarje revijo »Zdravje«. Za glasilo »Zadrugar« ostane dovoljen sedanji kredit Din 1500.— mesečno.

Predlog tov. Slana, da se ustvari večja posmrtninska podpora, se ne sprejme. Tu poroča predsednik, da se je zadostno zanimal za stvar. Baviti se ne sme profesionalno s takim, zbirati ne smemo, to bi bilo proti našim pravilom. Ne gre, da bi usta-

novili poleg že obstoječih štirih podobnih ustanov še peto. Licitirati ne smemo tu še mi.

Odklanja se predlog radi ustanovitve podružnic.

Sprejme se predlog upr. odbora glede spremembe pravil. Spremenijo se čl. 64 in 65 pravil na oni tekst, ko je tiskan in sicer za posmrtninski fond se da 2 % od čistega dobička, čl. 65 se črta in nadomesti s tekstom: »Vse objave zadruga je razglasiti v zadružnem glasilu »ZADRUGAR« ali na vidnem mestu v zadružnih prostorih, o čemur se obvesti službena mesta drž. železnice v Sloveniji.«

Čita se končno točka 3 dnevnega reda, poročilo revizorja Saveza nab. zadrug v Beogradu.

Ker je s tem dnevni red izčrpan, zaključí predsednik občni zbor ob 1) uri 30 minut ter se zahvali udeležencem za udeležbo.

Predsodki.

Ko je padla med nas misel samostojnega stanovskega denarnega zavoda, kajpak niso izostali oni neobhodni črnogledi, ki znajo najti pri vsakem koraku do naše stanovske in gospodarske samostojnosti las v jajcu, ter skušajo v dobri stvari škodovati tudi, če o vprašanju niti pojma nimajo. Morda izvira to iz prirojene opozicijskega, ki pa seveda ni baš čednost, morda tudi iz strahu, da bi bilo treba začeti treznejše računati. Eno kot drugo prizadetim ni v čast. Samo dva ugovora zoper nalaganje denarja v našem zavodu naj omenim:

Ker se bo vlaganje vršilo potem mesečnega odtegovanja od plače, bo država dobila vpogled v naše prihranke in to je narobe. Kadar bo namreč šlo za zboljšanje našega gmotnega položaja, bo rekla država: Ha, čemu več, saj že sedaj nosite v hranilnico. — Da, res, iznajdljivosti in originalnosti temu ugovoru ni mogoče odrekati. Ljudje, ki tako govorijo, so prespali vsa zadnja leta, da jim je pa odrekati vsako poznanje razmer, tega niti ne omenjam. 1. Država je socialna ustanova. Kot taki mora biti dobrobit državljanov močno pri srcu. Ali ji je? Nekateri vidijo državo kot ogromnega policaja, ki gleda, kje bi nam kaj odščipnil, drugim je država polna lopovov in korupcijskega, pred katerimi izkoriščevalnimi nameni smo najvarnejši takrat, če poženemo zadnji ficek v brezplodno svrhe. Da v državi ni vse rožnato, je res. Da pa bo država polagoma sama — z našim sodelovanjem — izbljuvala koritarstvo, korupcijo in ropanje na debelo, je pa prav tako jasno. Ali se bo to preje zgodilo, če se gremo meščaste beračke, ki znajo le

»Bitt' schön um a klein's Almosen!«, ali če bomo skušali stopiti na lastne noge, to naj pretuhta vsak sam. Slednjič mora napočiti čas, ko bo država uvidela, da se lahko zanele le na gmotno brezskrbno uslužbenec, in ko bo zato sama varčevanje kot najboljši temelj gmotnega blagostanja podpirala. — 2. Le naivnež si more predstavljati, kako bodo vsi službeni blagajniki nesli naše odtegljaje na nos ministru in mu morda celo predlagali redukcijo plač.

Odtegovanje se vrši v čisto zasebnem prometu med našo hranilnico in službenimi blagajnami, ki ne sestavljajo o tem nikakih konsignacij za višja službena mesta.

Že res vse to, ali kdo mi garantira, da lepega dne hranilnica ne propade in gredo vse vloge rakom žvižgat, pravi drug črnogled. O tem bo »Zadrugar« še pisal. Za danes le to: Tako govoriti more le, kdor nima prav nič pojma o solidnosti zadružnega poslovanja, o zadružni vzajemni pomoči in o kontroli, ki jo po zakonu vrši nad hranilnico revizijska zveza.

Ogromna večina železničarjev je šla že preko teh ugovorov in je svojo naklonjenost stanovskemu denarnemu zavodu dokumentirala z vsesplošno simpatijo. Že prvi mesec se je prijavilo tako veliko število vlagateljev, da je načelstvo naravnost presenečeno in živi v trdnem prepričanju, da bo že prvo leto Železničarski hranilni in posojilni zavod zbral okoli sebe prav vse slovenske železničarje v močni in ugled zbujačo denarni zadružni organizaciji.

(Opomba uredništva: Beograjski železničarji imajo v svoji potrošaški zadrugi nahranjenih skoro 4 milijone dinarjev, in se nič ne bojijo, da bi jim radi tega znižali plače. Večjo pozornost pa vzbuja, če se vidi železničarje redno popivati. Ta zadnja činjenica bi dala preje povod za znižanje plač.)

Kalo.

Na našem občnem zboru se je na vprašanje nekega delegata razvila debata o »kalu«, ki je nastal v zadružni trgovini v preteklem letu in ki je baje dosegel prevelik in neobičajen odstotek od celokupnega prometa. Ta beseda se je tekom debate samo po sebi spremenila v »izgubo« in končno celo v »primanjkljaj«.

Ta sprememba besede v debati o »kalu« mi daje povod dvomiti, da li so vsi zadružniki delegati razum nekaj posameznikov, sploh pojmovali, kaj pravzaprav pomeni beseda »kalo«.

Dvom je tembolj upravičen, ker se je jela ta beseda izrabljati po občnem zboru tudi od ljudi, oziroma gospodov, od katerih smo upravičeno pričakovali, da imajo

nekaj več, kakor samo sol v glavi, na način, ki med poštenimi ljudmi ni običajen in sicer s tem, da so to »besedo« bog zna iz kateregakoli nagona ali namena, enostavno spremenili v »defravdacijo«.

Vrzi blato, so si mislili, nekaj ga bo že ostalo na tem preklicanem upravnem odboru! Kako podlo vse to!

Pa ostanimo pri prvotnem namenu.

V prvi vrsti moramo izreči svojo nevoljo, da se je ta tujka sploh rabila, ker imamo dovolj pristnejših trgovskih izrazov v tem oziru.

Kaj je pravzaprav »kalo« in kako nastane? »Kalo« pomeni razpršitev ali raztehtanje odnosno usušitev.

Mi hočemo v boljše razumevanje rabiti izključno besedo »razpršitev«.

»Razpršitev« je v vsaki trgovini na drobno običajna in neizbežna.

V naši zadružni trgovini je razpršitev dosegla nekaj nad 1 odstotek celokupnega prometa.

Trgovsko sodišče dovoljuje v spornih vprašanjih celih 2 in pol odstotka.

Razpršitev pa nastane iz več razlogov in jo je sploh nemogoče preprečiti.

Največ razpršitve nastane pri tehtanju moke na drobno, dalje pri blagu, ki se ga kupuje brutto za netto, to je pri rižu, kavi, sladkorju itd., dalje pri olju in sploh pri vseh tekočinah, ki se jih prodaja na drobno. Vse tu navedene stvari je absolutno nemogoče raztehtati in odmeriti na drobno, za ono količino ali težo, kakor so bile nabavljene na debelo.

Zato trgovinski svet običajno računa pri na drobni razprodaji blaga z goraj omenjeno razpršitvijo, ter skušajo vsaj nekateri zvrniti to razpršitev v breme konzumenta s tem, da mu postreže s slabo mero ali vago.

Tega se v naši zadružni trgovini ni nikdar prakticiralo, ker bi za nas, kot zadružnike ne imelo smisla.

Je pa nekaj razlogov, ki to razpršitev v odstotku povečavajo, med katerimi pride na našo zadružno trgovino največ v upoštevanje »naval nakupovalcev«.

Ob navalu so nakupovalci nestrpni, vsak hoče čimprej na vrsto in biti gotov z nakupom.

Da osobe, ki se trudi s hitro postrežbo, nima časa tako točno balansirati blaga na tehtnici, kakor se to vrši ob zmernejših dnevih, je samo ob sebi umevno in marsikateri nakupovalec prejme v teži nekaj dekagramov blaga več, kakor bo ga prejel v normalnih nakupnih dneh. Pa kdo poreče, tudi manj lahko v tej naglici prejme! Res je to, a nakupovalec se takoj pritoži in strogo pazi na tehtnico. Dokaz temu je, da smo morali vsaki pritožbi radi sla-

be vage ugoditi, dočim do danes v zadrugi še ni niti ene pritožbe onih, ki so dobili preveč ali samo predobro vago.

Ce se pomisli, da trpi naval v naši trgovini po 14 dni in da povprečno odpade na en dan po 130 ali celo več nakupovalcev, si lahko vsak sam izračuna, koliko škode donša zadrugi pretesen prostor, ker 1 dkg že velja za 1 odstotek razpršitve.

Pri tekočinah prihaja pa v poštev izhlapevanje in usedline, ki znašajo pri dragih stvareh že lepe novce.

En sam primer! Pri nakupu olja dobavitelj uračuna za sod gotovo težo, ki se mu ga po izpraznitvi vrne. Za 20 sodov olja je naša zadruga ravno te dni na zathevo prejela od dobavitelja Din 250.000.—, ker so bili sodi radi usesanega olja težji, kakor običajno. Zahvaliti se imamo samo kulantnosti dobavitelja, da je to zahtevo priznal in razliko poravnal; v nasprotnem slučaju bi morala zadruga to razliko sam trpeti. Tacih in podobnih slučajev je mnogo, pa upam, da jih ni treba naštevati po vrsti in da v ilustracijo gornje zadostuje.

Da je odstotek razpršitve zadnjega poslovnega leta večji od lanskega, je pa v prvi vrsti pripisati dejstvu, da so bile vse uteži na novo prelite in vse tehnice popravljenе, oziroma z novimi nadomeščene, ker se je ugotovilo, da so bile uteži v lanskem poslovnem letu radi obrabe prelahke in tehnice nezanesljive.

Tu so glavni vzroki, ki odstotek normalne razpršitve povečujejo, in za katere odpravo je upravni odbor vestno na delu. Običajne in v trgovskem svetu neizbežne in dovoljene razpršitve pa ne bo mogel nikdar preprečiti.

Ta razpršitev pa pride v poštev le v poštenem poslovanju.

Ako bo hotel upravni odbor, bi tako razpršitev lahko popolnoma zakril s tem, da bi trgovino nižje obremenil v ceni, kot jo blago v resnici predstavlja.

Umetno bi se sicer izognil neprijetni debati o »kalu«, »izgubi«, »primanjkljaju« ali celo »defravdaciji«, varal bi pa pri tem samega sebe in zadrugarje.

Ker se pa upravni odbor takih sredstev ne mara posluževati v svoji združni trgovini, se raje izpostavlja še tako ostri in stvarni kritiki, ki je združni trgovini le v korist.

Napisal sem ta članek v edinem namenu, da bodo zadrugarji poučeni, v kolikor stoje v nejasnosti radi gotovih ljudi, ki trosijo vznemirljive vesti o stvareh, o katerih nimajo ali pojma ali pa poštenosti.

Hujši sovražnik združništva je od tujih obrekovalcev lastna nevednost ali nepoučenost.

Vzemimo roko na srce in pritrdimo, da smo v zadnjem poslovnem letu dobro gospodarili, dal Bog da bi nas ta sreča spremljala tudi v bodoče!

Ali naj res varčujemo?

Da, ali naj res začnemo varčevati? Saj nam je postal pojmov varčevanja skoro neznan. Hm, celo tako le nam je ta pojmov zmaličil, da se nam zato ljudje, ki varčujejo, zde kot npravno manj vredni. Skopuhi so to, ki ničesar si ne privoščijo, živeti ne znajo, in podobnega dosti jim očitamo. Morda je tako mišljenje otrok vojnih let, ko nismo vprašali, kaj bo jutri in smo bili veseli drobtinic, ki nam jih vojaška in civilna aprovizacija je delila od dneva do dneva. Toda negotovost vojnih razmer je danes že daleč zanam in čuditi se moramo samim sebi, da nismo še odločno pometli s slabostmi, ki nam jih je vojska prinesla.

Naš pogled mora poslej zajeti dalje, naši računi morajo upoštevati vso bodočnost vsakega posameznika, vso bodočnost naroda in vso bodočnost države.

Bodočnost posameznika! Da z obstoječimi razmerami ponajveč nismo zadovoljni, o tem ni treba izgubljati besed. Naše tnanje in stokanje o slabih plačah, o nestalnosti, o negotovosti, ki nam jo prinaša vsak proračunski sklep v Beogradu gotovo ni neupravičeno. Brez dvoma je tudi že na času, da merodajni faktorji enkrat prenehajo z eksperimentiranjem z nami in sami pokažejo, da hočejo resnično mirnodopsko stanje. A pravtako je izven dvoma, da si lahko sami v marsikateri točki pripomremo do zaželjenega blagostanja. Časi, ko je stala zemlja dva krajcarja, so najbrž definitivno minuli in jih več ne bomo doživeli. Prej ali slej pa bodo morale nastopiti razmere, v katerih je možno vsaj malo veseleje gledati v svet in bodočnost. Pri doseganju tega cilja pa moramo biti aktivni činitelji. Kako? Treba je najti neko znosno razmerje med našimi prejemki in izdatki in brezpogojno, ter brez vseh predsodkov črtati iz izdatkov vse, kar diši po nesolidnosti ali celo zapravljanju. Še več. Črtati moramo tudi postavke, ki se zde na videz upravičene, a se pri treznejši presoji mnogokrat razblinijo v nič. Ne bom navajal konkretnih slučajev. Pomislimo le na brezsmotne zahteve mode, ki našemu ženskem svetu prav gotovo ne prinaša bogve kakšnih npravnih dobrin, pa naše žepe prav občutno izkorišča. Vsakdo naj pogleda sam v svoj mesečni proračun in brez dvoma bo našel marsikaj, kar bi bilo lahko ostalo v žepu prihranjeno. Ob trezni in s seda-

njimi razmerami računajoči sestavi mesečnega proračuna bomo videli, da nam morajo službeni prejemki zadostovati za sicer skromno in marsikaj pogrešajoče življenje in da moremo od cele mesečne plače položiti vsaj majhno vsoto na stran. In to zadnje mora biti uspeh vsakomesečnega proračuna. To je tako nujno zahteva naše osebne sreče, da kar kriči po radostitvi. Naj sem samec ali zakonski mož ali družinski oče, računati moram z izdatki, ki jih ne bo prinesel noben mesečni proračun. Bolezen, porod, smrt in nezgode vseh vrst so činitelji, ki mora z njimi vsak trezno misleč človek računati. Če smo ob takih pripetljajih navezani zgolj na mesečno plačo, bomo mogli izhajati le s posojilom, ki bo ležalo potem mesece in leta kot mora na nas. Tu je na mestu zgolj odločna beseda: Vsak mesec mora — in četudi bi si moral kjerkoli pritrpati — dati gotovo svoto na stran. Lažje je pritrpati si, ko bi si lahko privoščil, kot pa živeti v prisilnem pomanjkanju.

In občenarodna stvar je vprašanje, ali naj varčujemo. Kjer ni smisla za varčevanje, tam vlada smisel za zapravljanje, za prekomerno uživanje, za pijančevanje in druge narodne bolezni. Narod je močan in odporen, če so močni in odporni posamezni člani naroda. In ne najzadnje leži moč in odpornost naroda v aktivnem narodnem gospodarstvu. Narod pa smo mi in narodno gospodarstvo je naše gospodarstvo. Hudo bi grešil nad narodom, ki bi slabil njegove sile z nesmotrnim trošenjem gmotnih dobrin, in malo je ljubavi do naroda v onem, ki se ne upa pritrpati tudi morda sicer po običaju in razvadi dovoljenega. Koliko narodovih ekonomskih sredstev se ne troši dandanes po gostilnah! Tako zelo smo zaverovani v upravičenost svojega početja, da smo pripravljeni nagnati s filistrom onega, ki v tej točki ni z nami, in mu očitati stanovsko nesolidarnost, če se ne udeleži železničarske veselice, kjer je koncem koncev vendar le pravi smoter: Izvleči kolikor mogoče veliko denarja iz udeležencev in to ne v najzadnji meri s prodajo alkohola. Ljubezen do naroda in v čustvu ter visokih frazah, ampak v trdem delu, ter samopremagovanju v korist skupnosti.

Kar velja za posameznika in narod, velja v pomnoženi meri za višjo socialno zajednico, državo. Prešli so časi, v katerih so ljudje gledali v državi boga, ki od svojih državljanov ne potrebuje inicijative, temveč le slepe udanosti. Pravtako morajo preiti časi, ko od države pričakujemo vsega. Država smo mi vsi in na nas je, da si v državi posteljemo tako, da se nam ne bo neprestano zdelo, kot da ležimo na iglah.

Močni posamezni državljani, močna država. To pa bo, če bomo pogledali odkrito vase in se brez predsodkov vprašali: Ali pač storimo vse, da bi mogla država svoj naravni smoter dosegati? Ali ne zahtevamo od nje več, kot more v **danah razmerah** dati? Ali nismo te njene nemoči krivi nekoliko tudi sami? Država potrebuje državljanov, ki znajo iti s stisnjenimi zobmi preko pomanjkanja in tudi preko miselnosti onih ljudi, ki jim je država molzna krava in ki kljub temu mislijo, da bo poginila država, če usahnejo njim korita. Država potrebuje moč, ki ne gledajo v bodočnost črno in brez upa, temveč ki si znajo sami ustvariti prostor na solncu. Naš pogled v bodočnost pa bo brez dvoma jasnejši, vedrejši, če bodo temelji našega gmotnega blagostanja močnejši. In te temelje graditi smo poklicani v prvi vrsti mi sami. More pa jih graditi uspešno samo oni, ki pravilno pojmuje ljubezen do države, ki je v samopremagovanju in v pravičnem zbiranju moralnih, kulturnih in gmotnih vrednot, nikakor pa ne v brezplodnem in neresnem zabavljanju ali celo v otročje-naivnem stokanju.

Proč tedaj z vprašanjem, ali naj res varčujemo. Ne popraševanje temveč trdno prepričanje mora biti v nas, da je varčevanje ena nujnih socialnih, narodnih in državnih potreb. Začeti moramo čutiti odgovornost za vsako paro, ki jo lahko miselno izdamo, in vedeti, da bodo zanjo zahtevali odgovor naši otroci, da jo bo terjal narod in nam jo bo vpisala v dolg država.

Posojila.

Potrebo Železničarskega hranilnega in posojilnega zavoda pač najbolje opravičujejo številne prošnje za posojila, ki jih je zavod prejel že tekom prvega meseca svojega obstoja. Večinoma so to prošnje za hipno odpomoč, katere potreba je nastala vsled bolezni v hiši ali vsled kakih nepredvidenih dohodkov v obče. Marsikomu danes ne bi bilo treba prositi posojila, da je imel že pred letom in več priliko za varčevanje v faki obliki, kot jo nudi naš novoustanovljeni zavod. — Glede izdajanja posojil sledeče:

Zavod bo podeljeval posojila na podlagi pravilnika za izdajanje posojil, ki si ga lahko reflektanti za posojila ob uradnih dneh vpogledajo v zadrugini pisarni. Iz tega pravilnika nekaj misli: Po pravilih more dobiti posojilo le član zavoda. Kdor tedaj prosi za posojilo, mora pristopiti k zavodu kot član in vplačati pristopnino in delež, skupno Din 110.—, katera vsota se mu eventualno odtrga od posojenega zneska. S tem pa, da je kdo član zavoda, še sam po

sebi nima pravice do posojila. V zadružni ideji je vsebovan izrazit vzgojni moment in bilo bi proti zadružnim ciljem, če bi zavod dovoljeval posojila ljudem, ki so znani kot zapravljevci, pijanci, na vse strani dolžni, ali pa v svrhe kake špekulacije. Posojila mora biti prosilec res vreden in potreben. Da more dobiti načelstvo jasno sliko o teh dveh prosilčevih lastnostih, mora vsak prosilec izpolniti poseben vzorec prošnje, ki ga dobi pri zavodu. Ta vzorec je dolžan vsak prosilec za pojasnilo čim najvestneje in odkritosrčno izpolniti. Pri tem naj ve, da obravnava načelstvo prošnje za posojilo strogo zaupno in se ni nikomur bati, da bi za njegovo gmotno stanje izvedel še kdo drugi razen načelstva. Navedba neresnih ali olepšanih podatkov bi imela za posledico takojšnjo zapadlost celega posojila. — Posojila dovoljuje načelstvo v rednih sejah, zato je prošnje vedno pravočasno vlagati. — Zavod zahteva, kar je pač razumljivo, za posojilo gotovo varščino, ki je lahko ali zastava službenih prejemkov ali knjižba na nepremičnine ali zastava dragocenosti, vrednostnih papirjev in zavarovalnih polic za življenje ali pa plačila zmožni poroki. — Brez zadostne varščine ne dobi nihče posojila. Pri oženjenih prosilcih mora podpisati zadolžnico kot porok in plačnik tudi zakonska žena.

Vse natančnejše informacije dobe prizadeti v zavodovi pisarni. Že iz gornjega pa je razvidno, da misli načelstvo dosledno ščititi interese članov in vlagateljev in pod nobenim pogojem ne dovoljevati posojil, ki bi mogla postati zavodu v škodo.

Kredit.

Ker je izdala železniška direkcija okrožnico na vse podrejene urade in osebe, glasom katere postajne in druge blagajne, pri izplačevanju ne smejo več odtegniti od plače kakor 50 odstotkov za vse v upoštevek prihajajoče odtegljaje, je upravni odbor zadruga sklenil do nadaljnjega sledeče:

Vsak, ki kupuje v zadrugi živila in druge potrebščine proti odtegnitvi pri železniški blagajni, ostane začasna višina kredita na isti višini kakor doslej, ako bodo poravnali ob prejemu svoje plače v gotovini ono razliko, ki se v smislu goraj omenjene okrožnice ne bo mogla odtrgati pri železniški blagajni.

Upravni odbor je storil ta sklep, ker hoče apelirati na moralno dolžnost in poštenost zadružnikov v prvi vrsti, predno se ukloni določbam citirane okrožnice z ozirom na zadružno predajalno in poslovanje.

Ako bi pa gorenji apel, na moralo in čut dolžnosti in vestnosti zadrugarjev, ostal brezuspešen, bodisi pri posameznikih ali celoti, bo upravni odbor primoran znižati dosedaj veljavno višino kreditne sposobnosti na višino, ki bo odgovarjala določbam zgoraj omenjene okrožnice.

Tovariši zadrugarji! Težko nas je zadel tozadevna okrožnica, tembolj, ker je prišla od oblasti, od katere smo bili vajeni naklonjenosti in ki odpira ogrožujoč zastoj zadružnega poslovanja v bodoče, z ozirom na socialno in gospodarsko šibko stoječi zadrugarji.

Zato apeliramo na moralo vseh zadružnikov, da se oklenejo vzlic okrožnici svoje zadruga, in izvrše svojo dolžnost napram zadrugi, da s tem preprečijo učinek okrožnice, katere glavni namen je izročiti socialno slabejšo, privatni trgovini, kar pa po našem globokem uverjenju železniška oblast ni hotela ali nameravala.

Zadrugarji! Vzdržite ta najnovejši težak in prvi udarec v našem mladem in agilnem železniškem zadružnem pokretu, vse dotlej, dokler se nam ne posreči strogost te okrožnice omiliti v toliko, v kolikor ne bodo ogroženi interesi vseh onih, ki si morajo radi slabih gospodarskih razmer kupovati živila na kredit.

Princip zadružne trgovine je, prodajati samo proti gotovini. Slabe gospodarske in socialne razmere malih ljudi naših zadružnikov, nam uveljavljanje tega principa ovirajo, ter je zato potrebna daljša doba.

Okrožnica nam ta princip diktira čez noč.

Preizkusimo svojo zadružno zavest in zvestobo, ker od te preizkušnje odvisi vsi nadaljni ukrepi.

Naša zadružna dolžnost naj bo tako močna, da upravni odbor ne bo primoran gorenjega sklepa spreminjati.

Zadružnemu podrejenemu osebju so dana vsa navodila, v kolikor so bila potrebna, ter apeliramo na vse zadrugarje, da opusti vsako debato z osebjem in da se v slučaju nezadovoljstva, obrnejo s pritožbo le na upravni ali na nadzorni odbor.

Poslužite se vsi le pritožne knjige.

Upravni odbor.

V SPOMIN!

Umrli so: 28. marca Žbona Blaž, skl. del., član zadruga od 4. decembra 1924; 30. marca Stojan Franjo, post. odpravnik v pokoju, član od ustanovitve naše zadruga; 11. aprila Pintar Ivan, prog. paznik, član od 11. januarja 1924.

Naj jim bo lahka zemljica domača. — Preostalih naše najiskrenejšo sožalje!

Zadružni vestnik.

Ker se nekateri zadrugarji sploh nočejo držati predpisanih terminov za nakupovanje in s tem povzročajo nepotreben naval nakupovalcev v zadružni trgovini, ki rodi slabe posledice za zadružno trgovino samo, nakupovalce zadrugarje pa spravlja v nepotrebno nervoznost in čakanje na eni, ter spravlja zadružno osebje v nadnaporno in netočno postrežbo na drugi strani, pri našamo danes ponovno določene nakupovalne termine z željo in prošnjo, do vseh zadrugarjev, da se jih v izogib neprijetnim eventuelnim odločbam, kar najvestneje in točno drže.

TERMINI ZA NAKUPOVANJE.

Nakupovanje proti odtegnitvi pri blagajni državnih železnic:

1. Za mesto Ljubljana z ljubljansko okolico, od 25. zadnjega vsakega meseca.

2. Za Gorenjsko progo (vštevši kamniško) vsacega 4., 5., 6., 7. in 8. v mesecu.

3. Za dolensko progo vsacega 9., 10. in 11. v mesecu.

4. Za štajersko progo vsacega 12. in 13. v mesecu.

5. Za zamudnike od vsakega 14. in 15. v mesecu.

Nakupovanje proti gotovini:

Se priporoča za vse kraje brez razlike vsacega 1., 2. in 3. v mesecu, sicer pa vsaki dan razun nedelj in praznikov.

Embalaže (zaboje) se morajo odposlati zadrugi tako pravočasno, da bodo iste en dan pred terminom dotične proge v zadružni prodajalni.

Tovariši člani! Upoštevajte tu navedene termine, da se preprečijo navali pri blagajni, ki so radi tesnih prostorov nezposni za člane in zadružne nastavljenec.

Kdor bo prišel izven svojega termina nakupovati živila se mu ne bo postreglo toliko časa, dokler ne bodo postreženi vsi, ki imajo po terminu določeni dan za nakup.

Vsi, ki ljubite red in točnost, pomagajte upravnemu odboru s svojo moško besedo, prepričati one, ki se principijelno terminov ne drže, da delajo s svojo netočnostjo škodo zadrugi, zadrugarjem in samemu sebi.

Upoštevajte tesne zadružne prostore in držite se, točno gorej navedenih nakupovalnih terminov. — Upravni odbor.

Cenik glavnih predmetov živil za mesec maj 1926.

vrsta blaga	enota	Din
Mlevski izdelki:		
Moka pecivna 0 gg	kg	5.40
" mehka	"	5.10
" krušna	"	3.80
" ajdova	"	6.50
" ržena	"	4.—
" koruzna	"	2.20
" krmilna	"	1.60
Zdrob pšenični	"	6.—
" koruzni	"	3.—
Otrobi pšenični	"	1.50
" koruzni	"	1.—
Testenine:		
Makaroni Pekatete	"	11.—
Makaroni domači	"	9.—
Polži Pekatete	"	11.—
Polži domači	"	9.—
Rezanci domači	"	9.—
Spageti domači	"	9.—
Fidelini domači	"	9.—
Zrnje:		
Riž I vrste	"	9.—
" II	"	7.—
Koruza v zrnju	"	2.—
Kaša prosena	"	5.50
Ješprenj domači	"	5.50
Ješprenček za juho	"	9.—
Fižol koks prepeličar	"	4.—
Fižol nizki prepeličar	"	—.—
Sladkor:		
Sladkor kocke	"	14.50
" sipa	"	13.—
Sladkorčki (bonboni)	"	25.—
Kava:		
Kava I vrste	kg	52.—
" II "	"	44.—
" žgana	"	56.—
Kavni primesi:		
Kava Kneip	"	15.—
Kava žitna	"	8.50
Kava vidrova	"	13.—
Kava družinska	"	—.—
Kava kolinska	"	20.—
Kava figova	"	26.—
Kava Enrilo	"	6.—
Cikorija Franck	"	21.—
Drugi predmeti:		
Mast domača	"	24.—
Mast amerikska	"	—.—
Sol debela	"	4.—
Sol drobna	"	4.50
Delikatese:		
Slanina prekajena	"	25.—
Slanina papricirana	"	30.—
Salame ogrske	"	90.—
Salame krakovske	"	40.—
Salame navadne	"	18.—

Vrsta blaga	enota	Din
Kranjske klobase	kom.	5.—
Prekajeno meso I.	kg	28.—
Šunke	"	—.—
Reberce	"	26, 28
Krače	"	—.—
Sardine velike	škat.	9, 11
Sardine male	"	7.—
Med cvetlični	kg	22, 26
Sir na pol ementalški	"	38.—
Sir Parmezan	"	75.—
Čajno maslo	"	—.—
Kuhano maslo	"	—.—
Sadje:		
Češple domače	kg	—.—
" bosanske	"	8.50
Hruške suhe domače	"	—.—
Orehi celi	"	9.—
Mandelni dalmat.	"	68.—
Rozine fine	"	38.—
Limone	kom.	1.75—1
Tekočine:		
Kis dvojno močan	liter	4.—
Olje namizno fino	"	20.—
Olje namizno bučno	"	24.—
Olje olivno	"	23.—
Konjak à 1/2 l	stekl.	—.—
Rum à 1/2 l	"	38.—
Žganje drožno à 1/2 l	"	—.—
Žganje hruševac à 1/2 l	"	24.—
Žganje borovničar à 1/2 l	"	26.—
Tropinovec à 1/2 l	"	34.—
Brinjevec à 1/2 l	"	24.—
Slivovka à 1/2 l	"	24.—
Malinovec à 1/2 l	"	17.—
Mineralna voda 1/2 l	"	7.50
Vino štajersko belo	liter	9.—
Vino dalmat. črno dezertno	stekl.	18.—
Vino dalmat. belo	liter	10.—
Vino dalmat. belo dezertno	stekl.	20.—
Manufaktura:		
Platno za rjuhe	m	30, 52
" Wassertuch	"	32.—
Platno belo gold. Gatte	"	42.—
Kotonina rujava	"	27, 12
Madapolan amerikan.	"	13.—
Šifon	"	14—20
Modro platno za srajce	"	—.—
Barvani tisk	"	16—18
Flanela zelena za srajce	"	16.—
Barhent modri	"	—.—
Barhent beli	"	—.—
Pletenine:		
Nogavice ženske	par	22—42
" moške	"	10—17
" otroške	"	13—25
Obutev:		
Čevlji moški	par	220—235
" ženski visoki	"	265.—
" " nizki	"	220, 230
Razno blago:		
Ribe morske sveže vsako sredo po dnevni ceni		
Kruh dnevno svež	kg	4.—

Opomba: Tu navedene cene niso obvezne. Poleg tu navedenih predmetov je še v zalogi vse v ceniku za februar navedeno blago.